

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ- ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ

Μετάφραση και Σχολιασμός του άρθρου «Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge» της Gretchen McCulloch και αποσπάσματος του κειμένου «La Covid-19 et les droits des minorités : orientations et pratiques prometteuses» της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Ζεύγη Γλωσσών:

Αγγλικά - Ελληνικά

Γαλλικά – Ελληνικά

ΤΣΙΤΣΑΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

(Ξ2017016)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Τσίγκου Μαρία

Β' ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: Λίβας Σωτήρης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα της πτυχιακής εργασίας μου, την αναπληρώτρια καθηγήτρια Γενικής Γλωσσολογίας και Μετάφρασης, Τσίγκου Μαρία, για την επίβλεψη της παρούσας εργασίας και την εμπιστοσύνη που μου έδειξε καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησής της. Την ευχαριστώ για την έμπνευση και την καθοδήγηση κατά την διάρκεια των προπτυχιακών μου σπουδών, όσον αφορά την ενασχόληση με τη γλωσσολογία και την επιλογή του παρόντος θέματος της πτυχιακής μου εργασίας.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αναπληρωτή καθηγητή Δικαίου και Πολιτικής στη Μέση Ανατολή, Λίβα Σωτήριο, για την συμβολή του στην εκπόνηση και έγκριση της παρούσας πτυχιακής εργασίας. Θερμές ευχαριστίες οφείλω, επίσης, στους καθηγητές μου του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, οι οποίοι, κατά τα τέσσερα χρόνια των σπουδών μου, συνέβαλλαν στην θεωρητική μου κατάρτιση, προσφέροντας μου τα απαραίτητα εφόδια, μέσα από την αγάπη για τη μετάφραση και τις ξένες γλώσσες.

Θα ήθελα, επιπρόσθετα, να ευχαριστήσω τους φίλους μου για την υποστήριξη και την αγάπη που μου δείχνουν όλα αυτά τα χρόνια. Τέλος, οφείλω ένα μεγάλο «ευχαριστώ» στην οικογένειά μου, τους γονείς μου, Περικλή και Παρασκευή και τις αδερφές μου, Ευδοκία και Μυρτώ, για τη στήριξη που μου παρείχαν, κατά τη διάρκεια των σπουδών μου, σε κάθε μου βήμα.

Πίνακας περιεχομένων

Ευχαριστίες	3
Πρόλογος	5
Περίληψη	6
Abstract	7
Κείμενο 1	8
Κείμενο 2	23
Σχολιασμός	29
Βιβλιογραφία	38

Πρόλογος

Η πανδημία της Covid-19 δοκίμασε, και δοκιμάζει, τον παγκόσμιο πληθυσμό. Όλοι βρεθήκαμε αντιμέτωποι, ξαφνικά, με μία πρωτόγνωρη κατάσταση, και με συνθήκες, που προηγούμενές τους δεν είχαμε ξαναζήσει. Η παρούσα πτυχιακή εργασία δημιουργήθηκε μέσα στα πλαίσια της πανδημίας, βλέποντας τις εξελίξεις να εκτυλίσσονται και τα δεδομένα συνεχώς να αλλάζουν. Κατά συνέπεια, το πρώτο κείμενο της εργασίας, πραγματεύεται το ζήτημα της γλωσσικής ανισότητας και της αδυναμίας μετάδοσης των πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις της Covid-19 σε πληθυσμούς που δεν ομιλούν τις «κυρίαρχες» γλώσσες. Επισημαίνεται η νέα μεταφραστική πρόκληση που δημιουργήθηκε, αλλά και η σημασία της μηχανικής μετάφρασης και τα θετικά αποτελέσματα που θα μπορούσε να επιφέρει σε μία περίοδο κρίσης. Το δεύτερο κείμενο υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι διαφορετικοί φορείς, όσον αφορά στην εξάλειψη των ανισοτήτων και τη σωστή ενημέρωση όλων των πληθυσμών, κυρίως των μειονοτήτων. Τέλος, παρουσιάζει τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να περιοριστεί το πρόβλημα και ώστε να μπορούν όλοι, ανεξαρτήτως γλώσσας, να έχουν πρόσβαση σε έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση.

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία περιλαμβάνει τη μετάφραση και τον σχολιασμό του άρθρου «Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge» της Gretchen McCulloch και αποσπάσματος του κειμένου «La Covid-19 et les droits des minorités : orientations et pratiques prometteuses» της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Σε έναν κόσμο ο οποίος συνεχώς αλλάζει, ειδικότερα μετά από την πανδημία της νόσου Covid-19, η παρούσα εργασία επικεντρώνει το ενδιαφέρον της, μέσω της μετάφρασης και του σχολιασμού των προαναφερθέντων κειμένων, στις επιπτώσεις που επέφερε η πανδημία τόσο σε επίπεδο γλωσσικό, όσο και κοινωνικό.

Λέξεις- κλειδιά: πανδημία, κρίση, covid-19, μεταφραστική πρόκληση, γλωσσική πολυμορφία, γλωσσική ανισότητα, κυρίαρχες γλώσσες, ισχυρές γλώσσες, μειονοτικές γλώσσες, ασθενείς γλώσσες, μειονότητες, πληροφόρηση, μηχανική μετάφραση, γλωσσικοί πόροι.

Abstract

The following dissertation focuses on the translation and commentary of the article "Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge" by Gretchen McCulloch and an excerpt from the "La Covid-19 et les droits des minorités: orientations et pratiques prometteuses" article by the Office of the High Commissioner for Human Rights. In a world that is constantly changing, especially after the Covid-19 pandemic, this dissertation focuses on the effects of the pandemic, by translating and commenting on the above texts, both linguistically and socially.

Keywords: pandemic, crisis, covid-19, translation challenge, linguistic diversity, linguistic inequality, dominant languages, powerful languages, minority languages, weak languages, minorities, information, machine translation, language resources.

Κείμενο 1:

McCulloch, G. (2020). Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge. *Wired*. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <https://www.wired.com/story/covid-language-translation-problem/>

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ	ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ
Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge Services like Google Translate support only 100 languages, give or take. What about the thousands of other languages—spoken by people just as vulnerable to this crisis? In a pandemic, the challenge isn't just translating one or a handful of primary languages in a single region—it's on a scale of perhaps thousands of languages. YOU, A PERSON who's currently on the English-speaking internet in The Year of The Pandemic, have definitely seen public service information about Covid-19. You've probably been unable to escape seeing quite a lot of it, both online and offline, from handwashing posters to social distancing tape to instructional videos for face covering. But if we want to avoid a pandemic spreading to all the humans in the world, this information also has to reach all the humans of the world—and that means translating Covid PSAs into as many languages as possible, in ways that are accurate and culturally appropriate. It's easy to overlook how important language is for health if you're on the English-speaking internet, where "is this headache actually something to worry about?" is only a quick Wikipedia article or WebMD search away. For over half of the world's population, people can't expect to Google their symptoms, nor even necessarily get a pamphlet from	Covid-19: Η μεγαλύτερη μεταφραστική πρόκληση στην Ιστορία; Υπηρεσίες όπως η Μετάφραση Google υποστηρίζουν μόνο 100 γλώσσες, πάνω κάτω. Τι γίνεται, όμως, με τις χιλιάδες άλλες γλώσσες, οι οποίες ομιλούνται από άτομα, το ίδιο ευάλωτα στην κρίση; Σε μία πανδημία, η πρόκληση δεν αφορά απλώς τη μετάφραση μίας ή μερικών μείζονων γλωσσών σε μία μόνο περιοχή, αλλά αφορά χιλιάδες γλώσσες. Εσύ, ένας άνθρωπος ο οποίος βρίσκεται στο αγγλόφωνο διαδίκτυο κατά τη διάρκεια της χρονιάς της πανδημίας, έχεις σίγουρα δει πληροφορίες δημόσιων υπηρεσιών για τον ιό. Ίσως, μάλιστα, να ήταν αδύνατο να αποφύγεις τις περισσότερες, είτε διαδικτυακά, είτε όχι. Από αφίσες σχετικές με το πλύσιμο των χεριών και διαφημιστικά σποτ για την κοινωνική αποστασιοποίηση, μέχρι εκπαιδευτικά βίντεο για την κάλυψη του προσώπου. Παρ' όλα αυτά, εάν θέλουμε να αποφύγουμε την εξάπλωση της πανδημίας σε όλους, αυτές οι πληροφορίες πρέπει να φτάσουν σε όλον τον κόσμο. Αυτό σημαίνει, ότι πρέπει να μεταφραστούν οι Δημόσιες Ανακοινώσεις της Covid-19 σε όσο το δυνατόν περισσότερες γλώσσες, με τρόπο ακριβή και πολιτισμικά ορθό. Είναι εύκολο να παραβλέψεις πόσο σημαντική είναι η γλώσσα για τον τομέα της υγείας, εάν ανήκεις στην αγγλόφωνη πλευρά του διαδικτύου, όπου η αναζήτηση «είναι ο πονοκέφαλος κάτι για το οποίο χρειάζεται όντως να ανησυχώ» απέχει ένα άρθρο Βικιπαίδειας δρόμο από το να φτάσει η πληροφορία σε εσένα. Για

their doctor explaining their diagnosis, because it's not available in a language they can understand. This health-language gap isn't unique to Covid.

Wuqu' Kawoq Maya Health Alliance is a nonprofit in Guatemala that's been providing health support in indigenous Mayan languages such as Kaqchikel and K'iche' for the past 13 years. An early client of Wuqu' Kawoq was a Kaqchikel-speaking woman who knew she had diabetes—she could repeat the name that the Spanish-speaking doctors had told her, but a big part of managing diabetes is carefully balancing one's blood sugar through what one eats, which an opaque, untranslated name didn't help her with.

That is, until Wuqu' Kawoq developed a name for diabetes in Kaqchikel—kab'k'ik'el, literally "sweet blood," in consultation with medical professionals. The new terminology made it easy for Wuqu' Kawoq's health workers to explain how to manage the disease in her native tongue: Your blood is too sweet; you need to make it less sweet by eating less sweet things. With this information, the woman was able to go back and explain to her family how they needed to cook to help her.

Like diabetes, Covid is, for the moment, a lifestyle illness—until we have a

πάνω από το μισό του παγκόσμιου πληθυσμού, δεν υπάρχει η δυνατότητα εύρεσης των συμπτωμάτων τους στο Google, ενώ ούτε ο γιατρός τους μπορεί να τους δώσει κάποιο φυλλάδιο σχετικό με την διάγνωσή τους, καθώς δεν είναι διαθέσιμο σε μία γλώσσα που να μπορούν να κατανοήσουν.

Αυτό το κενό στο ισοζύγιο υγεία-γλώσσα δεν αναφέρεται μόνο στην Covid-19.

Ο Wuqu' Kawoq - Maya Health Alliance είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός στη Γουατεμάλα, ο οποίος, εδώ και 13 χρόνια, παρέχει υγειονομική υποστήριξη μέσω αυτόχθονων γλωσσών των Μάγια, όπως οι Kaqchikel και K'iche'. Ένας από τους πρώτους πελάτες του Οργανισμού ήταν μία ομιλήτρια Kaqchikel, η οποία γνώριζε ότι έχει διαβήτη. Μπορούσε να επαναλάβει το όνομα που της είχε πει ο ισπανόφωνος γιατρός της, αλλά ένα μεγάλο μέρος στη διαχείριση του διαβήτη είναι η προσεκτική ισορροπία των επιπέδων σακχάρου στο αίμα του ασθενή μέσω των τροφών του. Όπως είναι φανερό, ένα ασαφές, αμετάφραστο όνομα δεν θα την είχε βοηθήσει και πολύ σε αυτό. Τέτοια περιστατικά επαναλαμβάνονταν μέχρις ότου ο οργανισμός Wuqu' Kawoq δημιούργησε, σε συνεργασία με επαγγελματίες του ιατρικού τομέα, ένα όνομα για τον διαβήτη στα Kaqchikel (kab'k'ik'el), το οποίο σημαίνει στην κυριολεξία «γλυκό αίμα». Ο νέος όρος διευκόλυνε του εργαζόμενους της Wuqu' Kawoq στο να εξηγήσουν τον τρόπο καταπολέμησης της νόσου στη μητρική της γλώσσα: Το αίμα σου είναι πολύ γλυκό. Πρέπει να το κάνεις λιγότερο γλυκό, με το να τρως λιγότερο γλυκά φαγητά. Με αυτές τις πληροφορίες, η γυναίκα κατάφερε να επιστρέψει στην οικογένειά της και να της εξηγήσει τον τρόπο μαγειρέματος που θα τη βοηθούσε.

Όπως ο διαβήτης, έτσι και η Covid-19, είναι, προς το παρόν, μία ασθένεια

vaccine or other treatments, the best way we currently have of managing it is through changing the way we live. All those handwashing and social distancing posters. A doctor can give a pill or a shot to someone who doesn't understand how it works, but since we don't have that yet for SARS-CoV-2, we're facing what the Epidemic Intelligence Service program of the Centers for Disease Control and Prevention considers a communications emergency—what the WHO calls an "infodemic." In the past few months, Wuqu' Kawoq has expanded from its usual mandate (primary care issues like diabetes, midwifery, and child malnutrition, and accompanying its indigenous clients to Spanish-speaking hospitals for interpretation and advocacy) to looping in translators on telemedicine phone calls with doctors and producing Covid podcasts in Mayan languages to air on local radio—the most effective way of disseminating information at a distance in rural areas where internet service isn't always available. That's just one of many Covid translation projects springing up all over the world. Adivasi Lives Matter has been making info sheets in languages of India including Kodava, Marathi, and Odia. The government of Australia's	συνυφασμένη με τον τρόπο ζωής μας. Μέχρι να βρεθεί το εμβόλιο ή άλλες θεραπευτικές αγωγές, ο καλύτερος τρόπος για να μπορέσουμε, σήμερα, να αντιμετωπίσουμε την ασθένεια, είναι η αλλαγή της καθημερινότητάς μας, εξ ου και όλες αυτές οι αφίσες για το πλύσιμο των χεριών και την κοινωνική αποστασιοποίηση. Ο γιατρός μπορεί να δώσει ένα χάπι ή να κάνει ένα εμβόλιο σε κάποιον που δεν καταλαβαίνει πως λειτουργεί, αλλά εφόσον δεν έχουμε ακόμα αγωγή για τον SARS-CoV-2, αντιμετωπίζουμε αυτό που το «Πρόγραμμα Υπηρεσίας Πληροφοριών για τις επιδημίες των Κέντρων για τον Έλεγχο και την Πρόληψη Νοσημάτων» θεωρεί ως έκτακτη ανάγκη επικοινωνίας, αυτό που ο Διεθνής Οργανισμός Υγείας ονομάζει «επιδημία παραπληροφόρησης». Τους τελευταίες μήνες, ο οργανισμός Wuqu' Kawoq έχει επεκταθεί και πέρα από τις βασικές του αρμοδιότητες (σοβαρά προβλήματα που χρήζουν ιατρικής περίθαλψης όπως ο διαβήτης, η μαιευτική, ο υποσιτισμός παιδιών και η συνοδεία των ιθαγενών πελατών του σε ισπανόφωνα νοσοκομεία για διερμηνεία και υπεράσπιση). Πλέον, ασχολείται με την ενημέρωση μεταφραστών σχετικά με τις τηλεφωνικές κλήσεις τηλεϊατρικής, με γιατρούς, αλλά και την παραγωγή διαδικτυακών ραδιοφωνικών μεταδόσεων, σχετικά με την Covid-19, στις γλώσσες των Μάγια, για την αναμετάδοση σε τοπικά ραδιόφωνα. Αυτός είναι, άλλωστε, και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος διάδοσης πληροφοριών σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπου οι υπηρεσίες διαδικτύου δεν είναι πάντα διαθέσιμες. Αυτό είναι μόνο ένα από τα πολλά εγχειρήματα μετάφρασης σχετικά με την Covid-19, τα οποία ολοένα και αυξάνονται. Η πλατφόρμα «Adivasi Lives Matter» δημιουργεί ενημερωτικά φυλλάδια σε γλώσσες της Ινδίας,
---	--

Northern Territory has been producing videos in First Nations languages including Yolŋu Matha, Pintupi-Luritja, and Warlpiri. Seattle's King County has been producing fact sheets in languages spoken by local immigrant and refugee communities, such as Amharic, Khmer, and Marshallese. VirALLanguages has been producing videos in languages of Cameroon, including Oshie, Aghem, and Bafut, starring well-known community members as local "influencers." Even China, which has historically promoted Mandarin (Putonghua) as the only national language, has been putting out Covid information in Hubei Mandarin, Mongolian, Yi, Korean, and more. According to a regularly updated list maintained by the Endangered Languages Project, Covid information from reputable sources (such as governments, nonprofits, and volunteer groups that clearly cite the sources of their health advice) has been created in over 500 languages and counting, including over 400 videos in more than 150 languages. A few of these projects are shorter, more standardized information in a larger variety of global languages, such as translating the five WHO guidelines into posters in more than 220 languages or translating the WHO's myth buster fact sheets into over 60 languages. But many of them, especially the ones in languages that aren't as well represented on the global stage, are created by individual, local groups who feel a responsibility to a particular area, including governments, nonprofits, and volunteer translators	συμπεριλαμβανομένων των Kodava, Marathi και Odia. Η κυβέρνηση της Βόρειας Επικράτειας της Αυστραλίας παράγει βίντεο στις «Πρώτες Εθνικές Γλώσσες», συμπεριλαμβανομένων των Yolŋu Matha, Pintupi-Luritja και Warlpiri. Η κομητεία του Seattle παράγει ενημερωτικά φυλλάδια σε γλώσσες που χρησιμοποιούνται από τοπικές κοινότητες μεταναστών και προσφύγων, όπως οι Amharic, Khmer και Marshallese . Ο οργανισμός VirALLanguages παράγει βίντεο σε γλώσσες του Καμερούν, συμπεριλαμβανομένων των Oshie, Aghem και Bafut, στα οποία συμμετέχουν ευρέως γνωστά μέλη της κοινότητας σε ρόλο τοπικών «επηρεαστών» (influencers). Ακόμα και η Κίνα, η οποία, ιστορικά, προωθεί τα Mandarin (Putonghua) ως τη μοναδική εθνική γλώσσα, εκδίδει πληροφορίες σχετικές με την Covid-19 σε πολλές γλώσσες, ανάμεσα στις οποίες είναι και τα Hubei Mandarin, Mongolian, Yi και Κορεάτικα. Σύμφωνα με την τακτικά ενημερωμένη λίστα την οποία διατηρεί το Endangered Languages Project, πληροφορίες σχετικά με τον ιό από ευυπόληπτες πηγές (όπως κυβερνήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ομάδες εθελοντών, όλοι αναφέρουν φανερά τις πηγές των συμβουλών υγείας) έχουν δημιουργηθεί σε πάνω από 500 γλώσσες, αριθμός που ολοένα και αυξάνεται, συμπεριλαμβανομένων 400 βίντεο σε περισσότερες από 150 γλώσσες. Λίγα από αυτά τα πρότζεκτ είναι μικρότερα, με πιο τυποποιημένες πληροφορίες σε μεγαλύτερη ποικιλία ευρέως διαδεδομένων γλωσσών, όπως για παράδειγμα η μετάφραση των πέντε αφισών του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) σε περισσότερες από 220 γλώσσες ή η μετάφραση των ενημερωτικών φυλλαδίων του Π.Ο.Υ. για την κατάρριψη των μύθων σχετικά με τον ιό σε περισσότερες από 60 γλώσσες. Αλλά τα περισσότερα από
---	---

with a little more education or internet access.	αυτά τα πρότζεκτ, ειδικά σε γλώσσες που δεν εκπροσωπούνται τόσο καλά στην παγκόσμια σκηνή, δημιουργούνται από μεμονωμένες, τοπικές ομάδες, οι οποίες νιώθουν ότι έχουν την ευθύνη μίας συγκεκριμένης περιοχής, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων, και των εθελοντών μεταφραστών με λίγο περισσότερη κατάρτιση ή πρόσβαση στο διαδίκτυο.
There are still gaps: South Africa's government has been criticized on social media for doing briefings mostly in English, rather than in at least two of its 10 other official languages: an Nguni language (such as Zulu or Xhosa) and a Sotho language (such as Setswana or Sesotho). England has faced legal proceedings for not including a British Sign Language interpreter in its regular government briefings the way that Scotland, Wales, and Northern Ireland have. (Many other countries have also been proactive about including sign language interpreters, from the Netherlands to New Zealand.) But by and large, there is a recognition that language is a vital part of the Covid response, an understanding that's come from hard-gained experience. When respiratory illness experts talk about precursors to Covid-19, they tend to talk about SARS and MERS; when language experts talk about the pandemic, there are two different precedents that keep coming up: the 2010 earthquake in Haiti and the Ebola epidemics in Western Africa (2013–2016) and the Democratic Republic of the Congo (since 2018).	Υπάρχουν ακόμα κενά: η κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής έχει κατακριθεί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για το γεγονός ότι ενημερώνει κυρίως στα Αγγλικά, και όχι σε 2 τουλάχιστον, από τις 10 εθνικές γλώσσες: μία από τις γλώσσες Nguni (όπως τα Zulu ή Xhosa) και μία από τις Sotho (όπως τα Setswana ή Sesotho). Η Αγγλία αντιμετώπισε νομικές διαδικασίες, καθώς δεν περιέλαβε έναν διερμηνέα στη Βρετανική Νοηματική Γλώσσα στη συνηθισμένη κυβερνητική ενημέρωση, όπως έκαναν η Σκωτία, η Ουαλία και η Βόρεια Ιρλανδία. Επιπλέον, και άλλες χώρες προνόησαν να συμπεριλάβουν διερμηνείς νοηματικών γλωσσών, από την Ολλανδία μέχρι τη Νέα Ζηλανδία. Παρόλα αυτά, σε γενικές γραμμές, έχει αναγνωριστεί ότι η γλώσσα είναι ένα σημαντικό κομμάτι της αντιμετώπισης της πανδημίας, γεγονός που έγινε κατανοητό μετά από δυσάρεστες εμπειρίες. Όταν εμπειρογνώμονες στον τομέα των αναπνευστικών ασθενειών μιλάνε για τον πρόδρομο της Covid-19, τείνουν να μιλούν για τον SARS ή τον MERS. Όταν, όμως, γλωσσολόγοι, αναφέρονται στην πανδημία, υπάρχουν δυο διαφορετικά προηγούμενα γεγονότα που συνεχώς βγαίνουν στην επιφάνεια: ο σεισμός στην Αϊτή το 2010 και η έξαρση του ιού Ebola στη Δυτική Αφρική (2013-2016) και τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (από το 2018).

In both cases, the language spoken by locals wasn't a language widely spoken by aid workers. In Haiti, this led to an initiative called Mission 4636, where Haitians could text requests for assistance—such as spotting someone trapped inside a building, or needing medical assistance—to the 4636 SMS short code, and volunteers from the Haitian diaspora around the world would translate tens of thousands of requests from Haitian Creole into English and forward them to English-speaking aid workers on the ground, within an average of 10 minutes.

For the Ebola epidemics, the language challenge multiplies. In the DRC, there are at least seven major languages—French, Kikongo (Kituba), Lingala, Swahili, Tsiluba, Francophone African Sign Language, and American Sign Language—and still more smaller languages that are common in particular areas, according to a map created by Translators Without Borders. A recent study by Translators Without Borders points to what these resources should look like, reflecting what we could term the universal human desire to WebMD your illness: "Study participants voiced frustration with information like 'You have to go early to the Ebola treatment centre to be cured.' They want a more detailed and sophisticated explanation of how the treatment drugs work, and why they were selected ... People want details on complex issues to inform their decisions, and they want them presented in what they referred to as 'community language'—meaning in a language and style they understand, using words and concepts they are familiar with."

Σε πολλές περιπτώσεις, η γλώσσα που κατείχαν οι ντόπιοι, πολλές φορές δεν ήταν η γλώσσα που χρησιμοποιούταν από τους εθελοντές βοηθούς. Στην Αϊτή, αυτό οδήγησε σε μία πρωτοβουλία με το όνομα «Αποστολή 4636». Οι Αϊτινοί μπορούσαν να στείλουν μηνύματα αιτημάτων για βοήθεια, όπως όταν κάποιος εντόπιζε κάποιον παγιδευμένο μέσα σε ένα κτίριο ή κάποιον που χρειαζόταν άμεσα ιατρική βοήθεια. Με τον κωδικό 4636 σε μήνυμα SMS, εθελοντές μεταφραστές της Αϊτινής διασποράς σε όλο τον κόσμο μετέφραζαν δεκάδες χιλιάδες αιτήματα από την Αϊτινή κρεολή γλώσσα στα Αγγλικά, προωθώντας τα σε αγγλόφωνους βοηθούς σε κοντινή απόσταση από τον πάσχοντα, μέσα σε περίπου 10 λεπτά.

Στην έξαρση του ιού Ebola, η γλωσσική πρόκληση πολλαπλασιάζεται. Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, υπάρχουν, τουλάχιστον, επτά κυρίαρχες γλώσσες (Γαλλικά, Kikongo (Kituba), Lingala, Σουαχίλι, Tsiluba, Γαλλόφωνη Αφρικανική Νοηματική Γλώσσα και Αμερικανική Νοηματική Γλώσσα), ενώ ακόμα παρατηρούνται «ελάσσονες γλώσσες», οι οποίες είναι κοινές σε συγκεκριμένες περιοχές, σύμφωνα με τον χάρτη που δημιούργησε ο Οργανισμός Translators Without Borders (Μεταφραστές Χωρίς Σύνορα). Μία πρόσφατη μελέτη του Οργανισμού αναφέρεται στο πώς θα έπρεπε να μοιάζουν αυτές οι πηγές, αντικατοπτρίζοντας αυτό που θα μπορούσαμε να ορίσουμε ως την παγκόσμια ανθρώπινη επιθυμία να ψάξουμε στο Google τα συμπτώματά μας: «Οι συμμετέχοντες στη μελέτη εξέφρασαν την απογοήτευσή τους όσον αφορά πληροφορίες όπως, για παράδειγμα: «Πρέπει να πάτε νωρίς στο κέντρο θεραπείας του Ebola για να θεραπευτείτε». Θέλουν μία πιο λεπτομερή και εμπειρισταωμένη επεξήγηση σχετικά με το πώς λειτουργούν τα φάρμακα και τον λόγο

Not understanding the community language can be negligent—relying on lingua francas like French and Swahili disproportionately harms women in the DRC, who are more likely to speak only Nande and other local languages. It can even be counterproductive. Rob Munro, who has worked on the language tech response for both the Haiti earthquake and Ebola, told me a story out of Sierra Leone during the Ebola crisis, where naive do-gooders swooped in to create public service announcements about Ebola, only to find that, on the advice of the Mande-speaking party in power at the time, they'd put Mande announcements on loudspeakers in a Temne-speaking area, thereby stoking conspiracy theories that the virus was being used as a tool for suppressing political rivals. Linguistic competence is just as important for Covid-19: Providing sufficient context about how a disease works allows people to figure out reasonable precautions in unanticipated circumstances, and putting out this information in appropriate community	για τον οποίο επιλέχτηκαν. Όλοι θέλουν λεπτομέρειες πάνω σε πολύπλοκα ζητήματα για να δικαιολογήσουν την απόφασή τους και τις θέλουν σε μία γλώσσα που αποκαλούν «γλώσσα της κοινότητας». Πιο συγκεκριμένα, θέλουν μία γλώσσα κατανοητή, όπου να χρησιμοποιούνται λέξεις και έννοιες, οι οποίες να τους είναι οικείες. Το να μη κατανοεί κάποιος τη γλώσσα της κοινότητας ίσως υποδηλώνει αμέλεια. Το να χρησιμοποιούμε τις ευρείας διάδοσης γλώσσες, όπως τα Γαλλικά και τα Σουαχίλι, επηρεάζει αρνητικά τις γυναίκες της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, οι οποίες, συνήθως, μιλούν μόνο τη γλώσσα Nande ή άλλες τοπικές γλώσσες. Μπορεί, ακόμη, να χαρακτηριστεί ως αντιπαραγωγικό. Ο Rob Munro, ο οποίος έχει εργαστεί στον τομέα της αντιμετώπισης κρίσεων μέσω των γλωσσικών τεχνολογιών τόσο στον σεισμό της Αϊτής, όσο και στην καταπολέμηση του Ebola, μου είπε μία ιστορία από τη Sierra Leone, κατά τη διάρκεια της κρίσης του Ebola. Αφελείς καλοπροαίρετοι που ήθελαν να βοηθήσουν καταπιάστηκαν απευθείας με τη δημιουργία δημόσιων ανακοινώσεων για τον Ebola, διαπιστώνοντας, ύστερα, ότι, για την ενημέρωση από το κόμμα που βρισκόταν στην εξουσία εκείνο το διάστημα και μιλούσε Mande, είχαν βάλει ανακοινώσεις στη γλώσσα Mande στα ηχεία, σε μία περιοχή όπου μιλιέται η γλώσσα Temne. Επομένως, προκλήθηκαν θεωρίες ότι ο ιός χρησιμοποιούταν σαν μέσο για την καταστολή των πολιτικών αντιπάλων του κόμματος. Η γλωσσική επάρκεια είναι το ίδιο σημαντική και για την Covid-19: η παροχή επαρκούς υλικού για την πορεία μίας ασθένειας, επιτρέπει στα άτομα να λάβουν υπόψη τους σωστές και εύλογες προφυλάξεις σε απρόβλεπτες καταστάσεις. Η προώθηση αυτών των
--	--

languages also helps convince people that the advice is reputable and should be followed. Not to mention that as countries ramp up contract tracing to help with reopening, this too will need to happen in all the languages spoken in a community. (The current demand for Spanish-speaking contact tracers in the US is just a beginning.) But in a pandemic, the challenge isn't just translating one or a handful of primary languages in a single region—it's on a scale of perhaps thousands of languages, at least 1,000 to 2,000 of the 7,000-plus languages that exist in the world today, according to the pooled estimates of the experts I spoke with, all of whom emphasized that this number was very uncertain but definitely the largest number they'd ever faced at once. Machine translation might be able to help in some circumstances, but it needs to be approached with caution. Here's an example of what can go wrong with a phrase as simple as "wash your hands." The Japanese equivalent of "wash your hands" as provided by Google Translate is 手を洗いなさい (te o arainasai), which I'm told is technically grammatical but also a style appropriate for a parent to say to a child. Certainly appropriate in some circumstances, but also liable to leave a bad impression ("reduce compliance" in public-health speak) on posters aimed at adults.	πληροφοριών στις κατάλληλες γλώσσες της κοινότητας συμβάλλει, επίσης, στο να πειστούν οι πολίτες ότι οι συμβουλές είναι αξιόπιστες και θα πρέπει να τις υιοθετήσουν. Για να μην αναφέρω ότι, καθώς οι χώρες εντείνουν τις προσπάθειες για να «επαναλειτουργήσουν», αυτό, επίσης, θα πρέπει να γίνει σε όλες τις γλώσσες που ομιλούνται από την κοινότητα. Η τρέχουσα ανάγκη για ισπανόφωνους «ιχνηλάτες επαφών» στις ΗΠΑ είναι μόνο η αρχή. Αλλά σε μία πανδημία, πρόκληση δεν είναι μόνο η μετάφραση ενός ή περισσοτέρων κυρίαρχων γλωσσών σε μία μεμονωμένη περιοχή, αλλά η μετάφραση, πιθανώς, χιλιάδων γλωσσών, τουλάχιστον 1.000 με 2.000 από τις 7.000+ γλώσσες οι οποίες υπάρχουν σήμερα παγκοσμίως, σύμφωνα με τις συγκεντρωτικές εκτιμήσεις των ειδικών με τους οποίους συνομίλησα. Όλοι τους τόνισαν ότι αυτός ο αριθμός ήταν απροσδιόριστος, αλλά σίγουρα ήταν ο μεγαλύτερος που είχαν αντιμετωπίσει ποτέ ταυτόχρονα. Η μηχανική μετάφραση ίσως να μπορεί να βοηθήσει υπό ορισμένες συνθήκες, αλλά είναι ένα ζήτημα που χρήζει προσεκτικής προσέγγισης. Παρακάτω παρατίθεται ένα παράδειγμα σχετικά με το τι μπορεί να πάει λάθος με μία φράση τόσο απλή, όσο είναι το «να πλένετε τα χέρια σας». Η ιαπωνική απόδοση της παραπάνω φράσης, η οποία προκύπτει από το Google Translate, είναι η φράση 手を洗いなさい (te o arainasai). Όπως πληροφορήθηκα, η συγκεκριμένη φράση θεωρείται, στην πραγματικότητα, γραμματικά και υφολογικά κατάλληλη για να χρησιμοποιηθεί από έναν γονιό προς το παιδί του. Ασφαλώς θεωρείται κατάλληλη για συγκεκριμένες περιπτώσεις, αλλά υπάρχει, επίσης, μεγάλη πιθανότητα να κάνει κακή εντύπωση (μειώνοντας τα επίπεδα συμμόρφωσης στις υποδείξεις των φορέων δημόσιας υγείας), σε αφίσες που απευθύνονται σε ενήλικες.
---	---

So, I challenged my Twitter followers to find any language they were fluent in where the Google Translate version of "wash your hands" was specifically in the style appropriate for a public service announcement or poster. Again, many languages did produce grammatical results, but for the European languages, the website tended to return the informal, singular forms of "you" (the "tu" or "du" forms). Informal versions are often appropriate in speech—but not typical for official posters, where most speakers expected impersonals ("Handwashing required") or polite forms like "vous" or "usted" or "Sie." From over a dozen languages, we found just two where the results were the right register for a sign: Korean and Swahili. Appropriateness may seem trivial, but imagine your doctor asking you, an adult, if your tummy has an owie rather than asking if you have abdominal pain. It just ... doesn't really inspire confidence.	Επομένως, προκάλεσα του ακολούθους μου στο Twitter να βρουν, σε οποιαδήποτε γλώσσα μιλάνε άπταιστα, την Google Translate εκδοχή της φράσης «να πλένετε τα χέρια σας», όπου το ύφος, συγκεκριμένα, ήταν κατάλληλο για μία ανακοίνωση ενός δημόσιου φορέα ή μία αφίσα. Και πάλι, σε πολλές γλώσσες όντως υπήρξαν αποτελέσματα, αλλά για τις ευρωπαϊκές γλώσσες, η ιστοσελίδα έτεινε στη χρήση ανεπίσημου ύφους και την επιλογή του β' ενικού. Οι ανεπίσημες αυτές εκδοχές είναι, συχνά, αποδεκτές στον προφορικό λόγο, αλλά δεν συνηθίζονται σε επίσημες αφίσες, όπου οι περισσότεροι ομιλητές αναμένουν απρόσωπες («Απαιτείται πλύσιμο χεριών») ή ευγενικές εκδοχές, με χρήση β' πληθυντικού. Σε πάνω από δώδεκα γλώσσες, βρήκαμε μόλις δύο, όπου τα αποτελέσματα ήταν στο κατάλληλο επίπεδο χρήσης: στα Κορεάτικα και τα Σουαχίλι. Το πόσο κατάλληλες είναι οι φράσεις ίσως φαντάζει σε πολλούς κάτι τετριμμένο, αλλά φανταστείτε, ως ενήλικες, στην επίσκεψή σας στον γιατρό, να σας ρωτάει εάν η κοιλίτσα σας έχει βαβά από το να ρωτήσει εάν υποφέρετε από κοιλιακό άλγος. Θα έλεγε κανείς ότι κάτι τέτοιο δεν θα ενέπνεε και πολύ εμπιστοσύνη.
That's not to say that machine translation isn't helpful for some tasks, where getting the gist quickly is more important than the nuanced translations humans excel at, such as quickly sorting and triaging requests for help as they come in or keeping an eye on whether a new misconception is bubbling up. But humans need to be kept in the loop, and both human and machine language expertise needs to be invested in during calmer times so that it can be used effectively in a crisis.	Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι η μηχανική μετάφραση δεν είναι βοηθητική σε ορισμένες μεταφραστικές δουλειές, όπου το να πιάνουμε απλά το νόημα γρήγορα είναι πιο σημαντικό από προσεγμένες (και φροντισμένες) μεταφράσεις, στις οποίες οι άνθρωποι διαπρέπουν, όπως γρήγορη ταξινόμηση και υποβολή αιτημάτων βοήθειας, καθώς καταφθάνουν ή προσοχή για τα αποτελέσματα μίας λανθασμένης ερμηνείας. Αλλά οι άνθρωποι χρειάζεται να παραμένουν ενήμεροι, και είναι αναγκαίο να επενδύεται χρόνος, τόσο στην ανθρώπινη, όσο και στη μηχανική γλωσσική εξειδίκευση, σε περιόδους

The bigger issue with machine translation is that it's not even an option for many of the languages involved. Translators Without Borders is translating Covid information into 89 languages, responding to specific requests of on-the-ground organizations, and 25 of them (about a third) aren't in Google Translate at all. Machine translation disproportionately works for languages with lots of resources, with things like news sites and dictionaries that can be used as training data. Sometimes, like with French and Spanish, the well-resourced languages of former colonial powers also work as lingua francas for translation purposes. In other cases, there's a mismatch between what's easy to translate by machine versus what's useful to TWB: The group has been fielding lots of requests for Covid info in Kanuri, Dari, and Tigrinya, none of which are in Google Translate, but hasn't seen any for Dutch or Hebrew (which are in Google Translate but don't need TWB's help—they have national governments already producing their own materials). Google Translate supports 109 languages, Bing Translate has 71, and even Wikipedia exists in only 309 languages—figures that pale in comparison to the 500-plus languages on the list from the Endangered Languages Project, all human-created resources. Anna Belew, who's been compiling the list since mid-March, tells me that she's been adding a dozen or so languages every day and that if anything, it's an undercount—the list	εκτός κρίσης, για να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά σε περιόδους κρίσης. Το μεγαλύτερο πρόβλημα με τη μηχανική μετάφραση είναι ότι δεν αποτελεί καν επιλογή για πολλές από τις εμπλεκόμενες γλώσσες. Οι Translators Without Borders μεταφράζουν πληροφορίες σχετικά με την Covid-19 σε 89 γλώσσες, απαντώντας σε συγκεκριμένα αιτήματα των οργανώσεων της κάθε περιοχής και 25 από αυτές (περίπου το ένα τρίτο) δεν υπάρχουν καν στο Google Translate. Η μηχανική μετάφραση δουλεύει δυσανάλογα για γλώσσες που διαθέτουν πολλές πηγές, όπως νέες ιστοσελίδες και λεξικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως δεδομένα για εξάσκηση. Ορισμένες φορές, όπως συμβαίνει με τα Γαλλικά και τα Ισπανικά, οι γλώσσες των πρώην αποικιακών δυνάμεων, που διαθέτουν πλήθος γλωσσικών πόρων, χρησιμοποιούνται ως κοινές γλώσσες (lingua francas) για μεταφραστικούς σκοπούς. Σε άλλες περιπτώσεις, υπάρχει ασυμφωνία ανάμεσα στο τι είναι εύκολο να μεταφράσει ένα μηχάνημα και τι είναι χρήσιμο για τους Translators Without Borders (TWB). Η ομάδα έχει αντιμετωπίσει πολλά αιτήματα για πληροφορίες σχετικά με την Covid-19 στις γλώσσες Kanuri, Dari και Tigrinya, καμία από τις οποίες δεν περιλαμβάνονται στο Google Translate, αλλά δεν έχει δει κανένα αίτημα για τα Ολλανδικά ή τα Εβραϊκά (γλώσσες που περιλαμβάνονται στο Google Translate, αλλά δεν χρειάζονται την βοήθεια των TWB, καθώς οι δικές τους κυβερνήσεις ήδη παράγουν το δικό τους υλικό). Το Google Translate υποστηρίζει 109 γλώσσες, το Bing Translate 71, ενώ η Βικιπαίδεια είναι μεταφρασμένη μόνο σε 309 γλώσσες – νούμερα που φαίνονται ισχνά μπροστά στις 500 + γλώσσες στην λίστα των γλωσσών που απειλούνται από εξαφάνιση
---	--

deliberately excludes well-resourced national languages like Dutch (unless they're also lingua francas, like French), based on similar priorities to TWB. Of course, it's easier to translate a few documents than to create a whole machine translation system, but the first can also help with the second.

A crisis like the pandemic can expose both the flaws and the potential that are already present in a system. On the one hand, fewer trips by cars and planes means improved air quality and reduced carbon emissions, a potential opportunity to address another big intractable societal problem in the process of reopening. On the other hand, the people who've been disproportionately impacted by Covid have been those who were already marginalized, including migrant workers, refugees, and indigenous people—a different sort of big social problem that reopening is only making worse.

The flaw in the linguistic structure of the internet is that tech platforms have been primarily supporting around 30 to 100 major, wealthier languages—figures that haven't increased significantly since I started tracking them in 2016 while writing *Because Internet*.

(Endangered Languages Project), με πόρους δημιουργημένους εξ ολοκλήρου από τον άνθρωπο. Η Anna Belew, η οποία συλλέγει τα στοιχεία της λίστας από τα μέσα Μαρτίου, με ενημέρωσε ότι προσθέτει σε αυτή περίπου 12 γλώσσες κάθε μέρα. Αυτός ο αριθμός είναι πολύ μικρότερος από τον πραγματικό, καθώς από τη λίστα σκόπιμα αποκλείονται εθνικές γλώσσες με πολλούς γλωσσικούς πόρους, όπως τα Ολλανδικά (εκτός και εάν είναι, επίσης, ευρέως διαδεδομένες γλώσσες, όπως τα Γαλλικά), με βάση όμοιες προτεραιότητες των TWB. Φυσικά, είναι πιο εύκολο να μεταφράσει κανείς μερικά έγγραφα από το να δημιουργήσει ολόκληρο σύστημα μηχανικής μετάφρασης, αλλά η πρώτη ενέργεια μπορεί να βοηθήσει με τη δεύτερη. Μία κρίση σαν αυτή της πανδημίας μπορεί να φανερώσει τόσο τα ελαττώματα όσο και τη δυναμική του συστήματος. Από τη μία, λιγότερα ταξίδια με το αυτοκίνητο και το αεροπλάνο σημαίνει βελτίωση της ποιότητας του αέρα και μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και μία ευκαιρία να τεθεί επί τάπητος ένα άλλο μεγάλο και ανυπέρβλητο κοινωνικό πρόβλημα κατά την διαδικασία επιστροφής στην κανονικότητα. Από την άλλη, οι άνθρωποι που έχουν επηρεαστεί δυσανάλογα από την Covid-19 είναι αυτοί που ήταν ήδη περιθωριοποιημένοι, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων μεταναστών, των προσφύγων και των ιθαγενών - ένα άλλο μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα που η επιστροφή στην κανονικότητα μόνο το επιδεινώνει.

Το αρνητικό στοιχείο της γλωσσικής δομής του διαδικτύου είναι ότι οι τεχνολογικές πλατφόρμες υποστηρίζουν, κυρίως, περίπου 30 με 100 κυρίαρχες, πλουσιότερες γλώσσες – νούμερα τα οποία δεν έχουν αυξηθεί σημαντικά από το 2016, όταν τις

The potential is that distributed networks of translators, both professional and volunteer, have been able to make Covid information available in over 500 languages within a few months. In the early days of the web, it may have been justified to assume that internet users were all comfortable in a few dominant languages, but that situation has demonstrably changed—grassroots efforts have, in a few months, created resources in almost twice as many languages as Wikipedia has in 19 years, in almost five times as many languages as Google Translate has in 14. These numbers demonstrate that sufficient numbers of speakers are reachable via the internet for way more languages than Silicon Valley typically supports—and tech platforms need to figure out how to catch up to this new reality. People deserve full linguistic access to more than just Covid PSAs.	κατέγραφα και ενώ έγραφα το βιβλίο μου Because Internet . Η δυναμική που υπάρχει φαίνεται στο ότι διάφορα δίκτυα μεταφραστών, τόσο επαγγελματιών, όσο και εθελοντών, κατάφεραν να κάνουν προσβάσιμες τις πληροφορίες για την Covid-19 σε πάνω από 500 γλώσσες, μέσα σε λίγους μήνες. Στην αρχή της λειτουργίας του διαδικτύου, μπορεί δικαιολογημένα να υποθέταμε ότι οι χρήστες του κατείχαν τις λίγες, κυρίαρχες γλώσσες, παρόλα αυτά, η κατάσταση έχει, ευαπόδεικτα, αλλάξει . Η κοινότητα κατάφερε, μέσα σε λίγους μήνες, να δημιουργήσει γλωσσικούς πόρους σε περίπου διπλάσιες γλώσσες από ό,τι η Βικιπαίδεια έχει καταφέρει μέσα σε 19 χρόνια, και σε περίπου πέντε φορές περισσότερες γλώσσες από ό,τι έχει καταφέρει το Google Translate σε 14 χρόνια. Αυτά τα νούμερα αποδεικνύουν ότι ένας επαρκής αριθμός ομιλητών είναι προσιτοί μέσω του διαδικτύου για πολύ περισσότερες γλώσσες από όσες υποστηρίζει το Silicon Valley – και οι τεχνολογικές πλατφόρμες πρέπει να βρουν τον τρόπο με τον οποίο θα φτάσουν στα νέα δεδομένα. Όλοι αξίζουν πλήρη γλωσσική πρόσβαση και σε άλλα στοιχεία, πέρα από ανακοινώσεις των δημόσιων φορέων για την νόσο Covid-19.
In the long run, Translators Without Borders aims to help with this tech problem too, through a project known as the Translation Initiative for Covid-19 (TICO-19). TWB is working with researchers at Carnegie Mellon and a who's who of major tech companies including Microsoft, Google, Facebook, and Amazon (with the notable exception of Apple) to translate Covid-related materials in 36 languages through these	Μακροπρόθεσμα, ο Οργανισμός Translators Without Borders, στοχεύει να συμβάλλει και σε αυτό το τεχνολογικό πρόβλημα, μέσω ενός πρότζεκτ γνωστού και ως Translation Initiative for Covid-19 (Μεταφραστική Πρωτοβουλία για την Covid-19). Οι TWB συνεργάζονται με ερευνητές του Πανεπιστημίου Carnegie Mellon, καθώς και με κάποιες από τις μεγαλύτερες τεχνολογικές εταιρείες, όπως οι

companies' networks of translators (and on their dimes). The next stage will be to repurpose this newly translated material as training data—the massive amounts of text and recordings needed in each language as raw materials for tools like machine translation and automatic speech recognition.	Microsoft, Google, Facebook και Amazon (με την αξιοσημείωτη εξαίρεση της Apple), για να μεταφράσουν υλικό σχετικά με την Covid-19 σε 36 γλώσσες, μέσω των δικτύων μεταφραστών που διαθέτουν αυτές οι εταιρείες (και τα κεφάλαιά τους). Το επόμενο βήμα θα είναι να βρει νέα χρήση το προσφάτως δημιουργημένο μεταφραστικό υλικό για εκπαίδευση – πληθώρα κειμένων και ηχογραφήσεων που χρειάζονται σε κάθε γλώσσα ως «πρώτες ύλες» για εργασία, όπως η μηχανική μετάφραση και η αυτόματη αναγνώριση ομιλίας.
It's not 500, and it's not even TWB's longer list of 89, but every piece helps. "I just wish," says Antonis Anastasopoulos, a postdoc at CMU who's working on TICO-19, "that all of these other great initiatives releasing translations in underrepresented languages would also release their data in open-licensed, plain-text form, alongside those PDFs or image files that are easy to share on social media but hard for machines to read."	Μπορεί να μην είναι οι 500, ούτε η μεγαλύτερη λίστα των TWB με 89, αλλά κάθε μέρος του έργου συμβάλλει στο γενικότερο σύνολο. «Απλώς εύχομαι», αναφέρει ο Αντώνης Αναστασόπουλος, μεταδιδακτορικός φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Carnegie Mellon, όπου εργάζεται στο πρότζεκτ TICO-19, «ότι όλες αυτές οι άλλες μεγάλες πρωτοβουλίες που δημοσιεύουν μεταφράσεις σε γλώσσες που δεν αντιπροσωπεύονται, θα δημοσιεύσουν επίσης τα δεδομένα τους σε μορφή ανοιχτής άδειας, απλού κειμένου, όπως και τα PDF ή τα αρχεία εικόνας που είναι εύκολο να μοιραστούν στα κοινωνικά μέσα, αλλά είναι δύσκολο να διαβάσουν οι μηχανές».
Here again, existing relationships are critical—TICO-19 was able to spin up so quickly because Translators Without Borders had been working on a similar, smaller project since 2017 under the name Gamayun, working with tech companies to translate materials in 10 key underrepresented languages and repurpose them as training data, to get tech product support in key languages like Kanuri (for internally displaced people in northeast Nigeria) and Rohingya (for Rohingya refugees in Bangladesh).	Και πάλι, οι ήδη υπάρχουσες βάσεις διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο – Το πρότζεκτ TICO-19 κατάφερε να ενεργοποιηθεί τόσο γρήγορα, επειδή οι Translators Without Borders εργάζονταν σε παρόμοιο, μικρότερο πρότζεκτ, με το όνομα Gamayun, από το 2017, συνεργαζόμενοι με τεχνολογικές εταιρίες για τη μετάφραση υλικού σε 10 υπο-εκπροσωπούμενες γλώσσες-κλειδιά και τη χρήση αυτού του υλικού ως δεδομένα εκπαίδευσης. Έτσι, θα μπορούσαν να αποκτήσουν τεχνική υποστήριξη σε γλώσσες-κλειδιά, όπως

Just as our best efforts at fighting the virus are a whole bunch of small, unglamorous decisions by many people—staying home, washing hands, painstakingly testing vaccine candidates—the same thing is true on the communications side. There's still a role for tech—farming out poster templates and video scripts to translators, keeping track of which languages are up to date so that effort isn't duplicated, sending posters and videos through family WhatsApp groups. All this would have been impossible in a pre-internet era, especially with social distancing. But they rely on humble, human-mediated tools like shared spreadsheets and email lists and phone cameras, not whiz-bang artificial intelligence swooping in to save the day. The historian and novelist Ada Palmer has pointed out that this is the first pandemic in human history where we've had an understanding of diseases and hygiene, where we've actually known what we needed to do to hold it off for long enough to develop a vaccine, making social distancing a realistic strategy, even as it upends all our lives. This is also, therefore, the first pandemic in human history where we've had the power and the responsibility to share this understanding, a network of linguistic care that ultimately spans every corner of the globe.	τα Kanuri (για εσωτερικά εκτοπισθέντες στην βορειοανατολική Νιγηρία) και τα Rohingya (για Rohingya πρόσφυγες στο Μπαγκλαντές). Όπως οι καλύτερες προσπάθειες μας για την καταπολέμηση του ιού είναι πολλές μικρές, καθημερινές αποφάσεις πολλών ατόμων – μένοντας σπίτι, πλένοντας τα χέρια μας, προσεκτικά εξετάζοντας υποψήφια εμβόλια – έτσι συμβαίνει και από την πλευρά των επικοινωνιών. Υπάρχει ακόμα ο ρόλος της τεχνολογίας – ανάθεση δειγμάτων αφισών και σενάρια βίντεο σε μεταφραστές, καταγραφή των γλωσσών που είναι επικαιροποιημένες, έτσι ώστε να μη διπλασιάζεται η δυσκολία του έργου, αποστολή αφισών και βίντεο μέσω οικογενειακών ομαδικών συνομιλιών στο Viber. Όλα αυτά θα ήταν αδύνατα στην προ-διαδικτύου εποχή, ειδικά λόγω της κοινωνικής αποστασιοποίησης. Αλλά βασίζονται σε ταπεινά εργαλεία, τα οποία χειρίζονται και κατευθύνουν οι άνθρωποι, όπως λογιστικά φύλλα (spreadsheets) και λίστες με e-mail και κάμερες κινητού, όχι τρομερά εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης, που έρχονται για να σώσουν την κατάσταση. Η ιστορικός και συγγραφέας Ada Palmer υπογράμμισε ότι αυτή είναι η πρώτη πανδημία στην ανθρώπινη ιστορία, στην οποία έχουμε γνώσεις πάνω στις ασθένειες και την υγιεινή, και κατά την οποία ξέραμε τι ακριβώς έπρεπε να κάνουμε για να την περιορίσουμε αρκετά μέχρι τη δημιουργία του εμβολίου, καθιστώντας την κοινωνική αποστασιοποίηση μία ρεαλιστική στρατηγική, ακόμα και εάν αυτή άλλαξε όλη μας τη ζωή. Ακριβώς για αυτό, αυτή είναι η πρώτη πανδημία στην ιστορία, όπου είχαμε τη δύναμη και την ευθύνη να μοιραστούμε αυτές τις γνώσεις, ένα δίκτυο «γλωσσικής φροντίδας», το οποίο, στην ουσία, αγγίζει όλες τις γωνίες του πλανήτη.
---	---

Κείμενο 2:

Nations Unies – Droits De l’Homme (2020). *La Covid-19 Et Les Droits Des Minorités : Orientations Et Pratiques Prometteuses*. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:
https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Minorities/OHCHRGuidance_COVID19_MinoritiesRights_FR.pdf

Quel rôle jouent les responsables locaux et les dirigeants religieux ?

Le Plan d'action de Rabat souligne non seulement que les dirigeants politiques et religieux doivent s'abstenir de toute incitation, mais ils ont également un rôle crucial à jouer pour dénoncer fermement et rapidement l'intolérance, les stéréotypes et les discours de haine. Leur action ou inaction peut avoir des effets durables sur les efforts menés pour garantir que la pandémie n'accentue pas les inégalités et la discrimination. Le HCDH a appuyé la mise en place d'initiatives confessionnelles contre l'incitation à la haine, notamment à travers la Déclaration de Beyrouth et ses 18 engagements sur « La foi pour les droits ».

Le HCDH a également élaboré des instruments tels que la boîte à outils « La foi pour les droits » pour aider les gouvernements, les dirigeants religieux, les acteurs confessionnels, la société civile et les institutions nationales des droits de l'homme à mettre en œuvre des obligations positives afin de faire avancer les discours fondés sur les droits de l'homme et de renforcer la solidarité. Cette boîte à outils comprend des exercices d'apprentissage entre pairs et une étude de cas portant sur une épidémie, qui s'intéresse au rôle et aux responsabilités spécifiques des dirigeants religieux, dont les actions peuvent affecter de manière positive ou négative la situation sanitaire globale, voire engendrer la stigmatisation ou la discrimination envers certaines communautés.

Τι ρόλο διαδραματίζουν οι τοπικοί και θρησκευτικοί ηγέτες;

Στο Σχέδιο Δράσης του Ραμπάτ επισημαίνεται ότι οι πολιτικοί και θρησκευτικοί ηγέτες όχι μόνο δεν πρέπει να απέχουν από τη δημιουργία και παροχή κινήτρων, αλλά οφείλουν να διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αποφασιστική και ταχεία αποδοκιμασία της μισαλλοδοξίας, των στερεότυπων και της ρητορικής μίσους. Η ενεργοποίηση ή η αδράνειά τους μπορεί να έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις στις προσπάθειες που γίνονται, ώστε η πανδημία να μην εντείνει τις ανισότητες και τις διακρίσεις. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα τάχθηκε υπέρ της θέσπισης πρωτοβουλιών κατά της υποκίνησης στο μίσος, όπως για παράδειγμα, μέσω της Διακήρυξης της Βηρυτού και των 18 δεσμεύσεων της στην «Πίστη για Δικαιώματα».

Επιπλέον, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα έχει αναπτύξει μέσα, όπως η «εργαλειοθήκη» «Πίστη για Δικαιώματα», για να βοηθήσει τις κυβερνήσεις, τους θρησκευτικούς ηγέτες, τους φορείς θρησκευτικού χαρακτήρα, την κοινωνία των πολιτών και τους εθνικούς φορείς για τα ανθρώπινα δικαιώματα να κάνουν πράξη θετικές υποχρεώσεις για την προώθηση της συζήτησης περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ενίσχυση της αλληλεγγύης. Αυτή η «εργαλειοθήκη» περιλαμβάνει ασκήσεις εκμάθησης σε ζεύγη και μια μελέτη περίπτωσης για μια επιδημία που εστιάζει στον συγκεκριμένο ρόλο και τις ευθύνες των θρησκευτικών ηγετών, των οποίων οι ενέργειες μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τη γενική υγειονομική κατάσταση, ή ακόμη και να προκαλέσουν στιγματισμό ή διακρίσεις εις βάρος ορισμένων κοινοτήτων.

Quelles mesures clés les États et autres parties prenantes peuvent-ils prendre ?

Bien que chaque réponse doive être adaptée au contexte et aux situations de chaque lieu et communauté, certains éléments fondamentaux permettent d'adopter une approche plus globale et efficace pour faire face aux graves conséquences de la COVID-19 sur les membres des communautés minoritaires. Nous pouvons citer notamment les étapes clés suivantes :

1. Mettre en œuvre des mesures d'atténuation ciblées pour atteindre certains groupes minoritaires particuliers et pour garantir des services de base, comme la nourriture, le logement, les médicaments, l'eau potable et l'assainissement.

2. Recueillir des données issues de recherches sur le dépistage et le nombre de personnes infectées et de décès liés à la COVID-19, ventilées par sexe, âge, origine raciale ou ethnique ou toute autre situation, et les publier. Élaborer des politiques fondées sur les faits s'appuyant sur ces données et ciblant particulièrement les plus démunis. Le recueil de ces données doit reposer sur les principes de participation, de consentement préalable et d'auto-identification.

3. Garantir que les plus démunis sont pris en charge. Personne ne doit se voir refuser des soins de santé à cause de la stigmatisation ou parce qu'il appartient à un groupe marginalisé. Les États doivent garantir un accès égal aux soins de santé pour les personnes ne bénéficiant pas d'une assurance maladie,

Ποια είναι τα μέτρα-κλειδιά που μπορούν να υιοθετήσουν τα κράτη και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς;

Ενώ κάθε απάντηση πρέπει να προσαρμόζεται στο πλαίσιο και τις καταστάσεις κάθε τόπου και κοινότητας, υπάρχουν ορισμένα θεμελιώδη στοιχεία που επιτρέπουν μια πιο ολοκληρωμένη και αποτελεσματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των σοβαρών συνεπειών της Covid-19 στα μέλη των μειονοτικών κοινοτήτων. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τα ακόλουθα σημαντικά βήματα:

1. Εφαρμογή ειδικών μέτρων περιορισμού του φαινομένου για συγκεκριμένες μειονοτικές ομάδες και για την εξασφάλιση βασικών υπηρεσιών, όπως η τροφή, η στέγαση, τα φάρμακα, το πόσιμο νερό και η αποχέτευση.

2. Συλλογή και δημοσίευση δεδομένων από έρευνες σχετικά με τον έλεγχο και τον αριθμό των μολύνσεων και των θανάτων που σχετίζονται με την Covid-19, ανά φύλο, ηλικία, φυλετική ή εθνοτική καταγωγή ή οποιαδήποτε άλλη συνθήκη. Ανάπτυξη τεκμηριωμένων πολιτικών που βασίζονται σε αυτά τα δεδομένα, με ιδιαίτερη έμφαση στους άπορους. Η συλλογή αυτών των δεδομένων πρέπει να βασίζεται στις αρχές της συμμετοχής, της εκ των προτέρων συγκατάθεσης και της αυτο-ταυτοποίησης.

3. Διασφάλιση ενίσχυσης των φτωχότερων. Κανείς δεν πρέπει να στερηθεί την υγειονομική περίθαλψη λόγω στιγματισμού ή επειδή ανήκει σε μια περιθωριοποιημένη ομάδα. Τα κράτη οφείλουν να εξασφαλίζουν ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη για όσους δεν είναι ασφαλισμένοι, δεν

ne détenant pas de papiers d'identité ou n'ayant pas accès à la sécurité sociale.	έχουν χαρτιά ή δεν έχουν πρόσβαση στη δημόσια ασφάλιση.
4. Partager des informations avec les communautés, notamment dans les langues minoritaires pertinentes, sur le dépistage, la protection et les mesures d'intervention sanitaire si les membres de ces communautés développent des symptômes liés à la COVID-19.	4. Κοινοποίηση πληροφοριών με τις κοινότητες, ιδίως σε αντίστοιχες μειονοτικές γλώσσες, σχετικά με τον προληπτικό έλεγχο, την προστασία και τα μέτρα υγειονομικής παρέμβασης σε περίπτωση που τα μέλη αυτών των κοινοτήτων εμφανίσουν συμπτώματα που σχετίζονται με τη Covid-19.
5. Sensibiliser les communautés minoritaires par une large diffusion, y compris dans les zones isolées et rurales. En cas de services Internet limités ou indisponibles, d'autres moyens de diffusion doivent être envisagés, notamment la radio ou d'autres moyens de diffusion de messages d'intérêt public. Tout en respectant l'éloignement physique, la diffusion d'informations de porte à porte ou par l'intermédiaire des chefs communautaires et religieux doit également être envisagée.	5. Αύξηση της ευαισθητοποίησης των μειονοτικών κοινοτήτων μέσω ευρύτερης διάδοσης, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων και αγροτικών περιοχών. Σε περίπτωση περιορισμένων ή μη διαθέσιμων υπηρεσιών διαδικτύου, θα πρέπει να εξεταστούν άλλα μέσα διάδοσης, όπως το ραδιόφωνο, ή άλλα μέσα μετάδοσης ανακοινώσεων δημόσιου ενδιαφέροντος. Με σεβασμό στη κοινωνική αποστασιοποίηση, θα πρέπει, επίσης, να εξετάζεται το ενδεχόμενο της διάδοσης πληροφοριών από πόρτα σε πόρτα ή μέσω των ηγετών της κοινότητας και των θρησκευτικών ηγετών.
6. Mettre en place des mesures socioéconomiques supplémentaires pour faire face aux graves conséquences de la crise sanitaire liée à la COVID-19 que les minorités pourraient subir en raison d'une situation socioéconomique précaire préexistante, notamment une aide financière d'urgence destinée aux minorités travaillant dans l'économie informelle.	6. Εφαρμογή πρόσθετων κοινωνικο-οικονομικών μέτρων για την αντιμετώπιση των σοβαρών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης, η οποία συνδέεται με την Covid-19, και την οποία ενδέχεται να υποστούν οι μειονότητες λόγω προϋπάρχουσας επισφαλούς κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της επείγουσας χρηματοδοτικής βοήθειας για μειονότητες που εργάζονται σε μαύρη εργασία.
7. Prendre en compte les risques spécifiques auxquels sont confrontées les femmes et les filles, sur la base de facteurs tels que leur sexe ou leur	7. Να λαμβάνουν υπόψη τους ειδικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια, με βάση παράγοντες όπως το φύλο ή η εθνοτική,

origine ethnique, religieuse ou linguistique, lors de l'adoption de mesures visant à atténuer les risques pour la santé liés à la COVID-19.	θρησκευτική ή γλωσσική καταγωγή, κατά τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό των υγειονομικών κινδύνων που συνδέονται με την Covid-19.
8. Garantir que les états d'urgence déclarés en réponse à la pandémie de COVID-19 ne servent pas à cibler des groupes minoritaires particuliers ou des individus appartenant à de tels groupes.	8. Διασφάλιση ότι οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που αναφέρθηκαν ως απάντηση στην πανδημία της Covid-19, δεν χρησιμοποιούνται για τη στοχοποίηση συγκεκριμένων μειονοτικών ομάδων ή ατόμων που ανήκουν σε τέτοιες ομάδες.
9. Promouvoir le respect de la diversité et de la dignité humaine, et prévenir et combattre les violations des droits de l'homme, en particulier la violence, l'intolérance et les discours haineux, la pauvreté, l'exclusion sociale et la discrimination.	9. Προώθηση του σεβασμού της διαφορετικότητας και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, καθώς και πρόληψη και καταπολέμηση των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως της βίας, της μισαλλοδοξίας και της ρητορικής μίσους, της ένδειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων.
10. Encourager les dirigeants politiques, locaux et religieux à dénoncer fermement et rapidement toute forme d'intolérance, de stéréotype discriminatoire et de discours de haine.	10. Προτροπή προς τους πολιτικούς, τοπικούς και θρησκευτικούς ηγέτες να καταγγέλλουν σθεναρά και άμεσα όλες τις μορφές μισαλλοδοξίας, τα στερεότυπα διακρίσεων και τις ρητορικές μίσους.
11. Assurer un dialogue inclusif contribuant à garantir que les communautés minoritaires appliquent et respectent volontairement les mesures de santé publique nécessaires, notamment en analysant comment les pratiques culturelles et religieuses peuvent être adaptées en réponse aux mesures préventives face à la COVID-19, comme l'organisation de services religieux virtuels et d'autres pratiques culturelles.	11. Διασφάλιση ενός διαλόγου χωρίς αποκλεισμούς, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι μειονοτικές κοινότητες εφαρμόζουν και συμμορφώνονται οικειοθελώς με τα απαραίτητα μέτρα δημόσιας υγείας, αναλύοντας, για παράδειγμα, τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν να υιοθετηθούν οι πολιτιστικές και θρησκευτικές πρακτικές σε σχέση με τα προληπτικά μέτρα για την Covid-19, όπως η οργάνωση ψηφιακών θρησκευτικών λειτουργιών και άλλων πολιτιστικών πρακτικών.
12. Renforcer la participation et l'inclusion des minorités dans le but de prévenir et combattre la COVID19, et	12. Ενίσχυση της συμμετοχής και της ένταξης όλων των μειονοτήτων στην προσπάθεια πρόληψης και

promouvoir la solidarité dans toutes les communautés minoritaires et majoritaires.	καταπολέμησης της Covid-19, καθώς και προώθηση της αλληλεγγύης σε όλες τις κοινότητες μειονοτήτων και πλειονοτήτων.
--	---

Σχολιασμός

Εισαγωγή

Τα δύο κείμενα που επιλέχθηκαν για την παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελούν το άρθρο της Gretchen McCulloch «Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge» και το κείμενο το οποίο συντάχθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα με τίτλο «La covid-19 et les droits des minorités : orientations et pratiques prometteuses». Και τα δύο κείμενα αναφέρονται στην πανδημία της νόσου Covid-19 και στον τρόπο με τον οποίο επηρέασε τη διάδοση των πληροφοριών, κυρίως στους πληθυσμούς των μειονοτήτων, σχετικά με την αντιμετώπισή της. Πιο συγκεκριμένα, το αγγλικό κείμενο προσεγγίζει το ζήτημα γλωσσολογικά, αναφέροντας παράλληλα τις μεταφραστικές δυσκολίες του εγχειρήματος μετάδοσης των πληροφοριών σε όλο τον κόσμο.

Επιπρόσθετα, το περιεχόμενο του δεύτερου κατά σειρά κειμένου της παρούσας πτυχιακής εργασίας διαφέρει σε σύγκριση με το πρώτο, καθώς παρουσιάζει κυρίως νομικό και κοινωνικό περιεχόμενο, στοχεύοντας να εκφράσει τις διακρίσεις που υπάρχουν ανάμεσα στις μειονότητες και τον υπόλοιπο πληθυσμό όχι σε σχέση με τη γλώσσα, αλλά σε σχέση με τα ίδια τα δικαιώματα που έχουν ως άνθρωποι. Πιστεύω ότι, τέτοια ζητήματα, σχεδόν ποτέ δεν μπορούν να θεωρηθούν μονοδιάστατα, και καλό θα ήταν να αναλύονται από πολλές διαφορετικές πλευρές – κοινωνικές, οικονομικές, πολιτισμικές, γλωσσικές. Για αυτό τον λόγο, έκρινα αναγκαία και την ύπαρξη ενός νομικού-νομοθετικού κειμένου στην παρούσα πτυχιακή, καθώς τα γλωσσικά δικαιώματα των μειονοτήτων είναι, όπως γίνεται άμεσα κατανοητό, στενά συνυφασμένα με την γενικότερη εικόνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των συγκεκριμένων πληθυσμών.

Τέλος, σημαντική κρίνεται η αναφορά στην επιλογή δύο κειμένων-πηγών διαφορετικών γλωσσών, αγγλικά και γαλλικά, αντίστοιχα. Αναλυτικότερα, οδηγήθηκα στη συγκεκριμένη απόφαση, καθώς έκρινα σημαντική την εξέταση της πανδημίας από δύο διαφορετικούς κόσμους. Στόχος ήταν η σύγκριση της ορολογίας και των εκφράσεων που χρησιμοποιούνται σε κάθε κείμενο για την αναφορά στην πανδημία, αλλά και την οπτική γωνία των συντακτών, ανάλογα με τη γλώσσα που ομιλούν. Με αυτό τον τρόπο, θεώρησα ότι η πτυχιακή εργασία θα χαρακτηριζόταν ως

ολοκληρωμένη και πολύπλευρη, όπως αξίζει να είναι η προσέγγιση ενός τόσο περίπλοκου ζητήματος, όπως είναι η πανδημία και οι επιπτώσεις που μπορεί να επιφέρει τόσο στη γλώσσα, όσο και στα άτομα που την ομιλούν.

Πιο συγκεκριμένα, το κείμενο της Gretchen McCulloch, «Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge», αποτελεί άρθρο το οποίο δημοσιεύτηκε στο Αμερικανικό περιοδικό «Wired», στις 31 Μαΐου 2020. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο αναλύει, σε γλωσσολογικό επίπεδο, τις μεταβολές τις οποίες έχει επιφέρει η πανδημία της Covid-19, όσον αφορά στη δυνατότητα διάδοσης των πληροφοριών σε όλους, ανεξαρτήτως της γλώσσας την οποία ομιλούν. Η McCulloch επισημαίνει τις γλωσσικές ανισότητες οι οποίες, παρ' όλο που υπήρχαν πάντα, εμφανίστηκαν πιο έντονα στο προσκήνιο, σε μία από τις πιο κρίσιμες και δύσκολες περιόδους που αντιμετώπισε ο σύγχρονος κόσμος.

Η κρισιμότητα και η επικινδυνότητα του ιού, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα και την άγνοια γύρω από αυτόν, κατέστησαν αναγκαία την άμεση ενεργοποίηση όλων των φορέων, με στόχο την ενημέρωση του πληθυσμού και την αποφυγή πιο δυσμενών, υγειονομικών συνθηκών. Κανόνες όπως η κοινωνική αποστασιοποίηση, το πλύσιμο των χεριών και η χρήση μάσκας, σε κλειστούς, στην αρχή, χώρους, τέθηκαν σε ισχύ, σχεδόν αμέσως. Όμως, το ζήτημα της γλωσσικής πολυμορφίας και η προσπάθεια μετάδοσης των πληροφοριών σε γλώσσες που δεν εκπροσωπούνται διεθνώς, χαρακτηρίστηκε ως ένα πιο δύσκολο εγχείρημα. Γίνεται άμεσα κατανοητό, ότι για να καταπολεμηθεί ο ιός και να λάβει τέλος η πανδημία, ήταν απαραίτητη η μαζική και συλλογική κινητοποίηση, δηλαδή τα νέα μέτρα και ο νέος τρόπος ζωής έπρεπε να γίνουν γνωστά σε όλους και να υιοθετηθούν ταυτόχρονα από όλους. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να θεωρηθεί απίθανο, από τη στιγμή που όλες οι πληροφορίες μεταδίδονταν, κυρίως, μέσω των «κυρίαρχων» γλωσσών, γεγονός που απέκλειε γλώσσες, όπως αυτές των προσφύγων και άλλων πληθυσμών, άγνωστες, στον δυτικό κόσμο.

Έτσι, η McCulloch αποφασίζει να αναλύσει το φαινόμενο και να υπογραμμίσει την ανισότητα και τις διακρίσεις που έχουν δημιουργηθεί παγκοσμίως, όσον αφορά στη συνύπαρξη πολλών, διαφορετικών γλωσσών. Σημαντικό θεωρείται, ακόμη, το γεγονός ότι το άρθρο γράφτηκε τον Μάιο του 2020, πολύ λίγους μήνες μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, όταν η αβεβαιότητα, η ανασφάλεια και η αμφιβολία ήταν τα κυριότερα συναισθήματα που μας διακατείχαν. Η προσφυγή σε ενημερώσεις και άρθρα, τόσο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, όσο και τοπικών δημόσιων φορέων

ήταν η βασικότερη πηγή ασφαλείας και αξιοπιστίας, ειδικότερα κατά τους πρώτους μήνες. Παρ'όλα αυτά, δεν είχαν όλοι το προνόμιο να ενημερώνονται έγκυρα και έγκαιρα για τις νέες εξελίξεις αναφορικά με το θέμα της πανδημίας.

Σκοπός της McCulloch είναι να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες για το θέμα της γλωσσικής ανισότητας, το οποίο έγινε εμφανές περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Η λειτουργία του κειμένου της, επομένως, χαρακτηρίζεται ως αναφορική (πληροφοριακή), εκφραστική, από τη στιγμή που η McCulloch εναντιώνεται στη γλωσσική αυτή διάκριση, και, τέλος, κλητική, καθώς μέσα από το λόγο της καλεί τους αναγνώστες να πάρουν θέση απέναντι σε αυτό το γεγονός. Παράλληλα, απευθύνεται και στους μεταφραστές που πήραν μέρος στη μεταφραστική διαδικασία σχετικά με τη διάδοση των πληροφοριών του Κορωνοϊού. Μέσα από το άρθρο της, τους καλεί να ενεργοποιηθούν μαζικά και να αξιοποιήσουν το υλικό τους για την εκπαίδευση και την κατάρτιση των νέων, προετοιμάζοντάς τους για μια πιθανή μελλοντική κρίση.

Το ύφος του κειμένου σε πολλά σημεία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως καυστικό και ειρωνικό, κάτι το οποίο καθιστά πιο έντονη την εναντίωση της. Φράσεις που καταδεικνύουν το καυστικό ύφος της συντάκτριας είναι οι εξής: «naive dogooders», «appropriate in some circumstances, but also liable to leave a bad impression», «It just ... doesn't really inspire confidence» και «people deserve full linguistic access to more than just Covid PSAs». Μέσω επιθέτων όπως «naïve», αλλά και των αποσιωπητικών, η McCulloch ασκεί, έμμεσα, τη δική της κριτική στις αδυναμίες της μηχανικής μετάφρασης, εξαιτίας της μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της σε μεγαλύτερο βαθμό από τους ανθρώπους. Στην πλειονότητά του, όμως, το κείμενο έχει ανεπίσημο ύφος, ενώ η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι απλή, και σε ορισμένα, μόνο σημεία, συναντάται ειδική ορολογία. Για παράδειγμα, στο κείμενο παρατηρούνται ειδικοί όροι της γλωσσολογίας και της μετάφρασης, όπως «community language», «lingua franca», «training data», αλλά και της ιατρικής και του τομέα των νέων τεχνολογιών («telemedicine», «contact tracer»).

Όσον αφορά την επιλογή του συγκεκριμένου άρθρου για μετάφραση στα ελληνικά, οι πιο σημαντικοί παράγοντες που με επηρέασαν ήταν η επικαιρότητα που το χαρακτηρίζει, καθώς αναφέρεται σε μία πανδημία που, ακόμη, εξελίσσεται, αλλά και το ενδιαφέρον που μου προξενεί η έννοια της γλωσσικής πολυμορφίας στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Επιπλέον, θα αποτελούσε ιδιαίτερη πρόκληση η απόδοση στα ελληνικά όρων και φράσεων που σχετίζονται με την

πανδημία και που, σε γενικές γραμμές, έχουμε μάθει να χρησιμοποιούμε και να αναπαράγουμε στα αγγλικά. Τέλος, σε όλο το άρθρο παρατηρούνται ιδιωματικές εκφράσεις και στοιχεία προφορικότητας, κειμενικοί παράγοντες οι οποίοι, επίσης, προσέλκυσαν το ενδιαφέρον μου, όσον αφορά την απόδοσή τους στα ελληνικά.

Μεταφραστικές επιλογές

Αναλυτικότερα, αναφορικά με τη μεταφραστική διαδικασία, ένας από τους όρους που παρουσιάζει πολλές αποδόσεις είναι ο όρος «Covid-19», του οποίου η μετάφραση δημιούργησε πολλές αντιπαραθέσεις, κυρίως, κατά τους πρώτους μήνες της πανδημίας. Προτού χρησιμοποιηθεί επίσημα ο όρος «Κορωνοϊός», πολύ συχνές ήταν και οι αποδόσεις «Κορωναιός» ή και «Κοροναϊός», οι οποίες χρησιμοποιούνταν ακόμη και από δημόσιους φορείς στις επίσημες ιστοσελίδες τους. Παρ'όλα αυτά, στην ελληνική γλώσσα πιο δόκιμος και σωστός όρος θεωρείται ο όρος «Κορωνοϊός» (Μπαμπινιώτης, 2020).

Αξίζει, βέβαια, να σημειωθεί, ότι όσο περνούσαν οι μήνες της πανδημίας, ο αγγλικός όρος «Covid-19» έκανε όλο και πιο αισθητή την παρουσία του σε ελληνικά άρθρα και στα επιστημονικά κείμενα, γεγονός το οποίο οδήγησε στην, ως ένα βαθμό, εδραίωσή του και αναπαραγωγή του από τους Έλληνες ομιλητές. Επιπλέον, γίνεται άμεσα αντιληπτό, ότι η απόδοση «Κορωνοϊός» αποτελεί τη μετάφραση του αγγλικού όρου «Corona virus», ενώ ο όρος «Covid-19» αναφέρεται αποκλειστικά στην ασθένεια που προκαλείται από τον συγκεκριμένο ιό. Για αυτόν τον λόγο, ο όρος «Covid-19» είναι γένους θηλυκού στα ελληνικά, καθώς γίνεται αναφορά στην ίδια την ασθένεια, επομένως ορθή είναι η φράση «η Covid-19» και όχι «ο Covid-19».

Στην ελληνική μετάφραση, επέλεξα να διατηρήσω τον αγγλικό όρο «Covid-19», καθώς πλέον είναι ευρέως γνωστός και αποδεκτός από τους Έλληνες ομιλητές. Επιπλέον, σε όλο το κείμενο αποφάσισα να ακολουθήσω τη θεωρία της «ξενοποίησης» (foreignization), ακριβώς επειδή το κείμενο κάνει λόγο για διαφορετικές γλώσσες, πολιτισμούς και κουλτούρες της υφηλίου και θεώρησα πιο κατάλληλο αυτό το «εξωτικό» στοιχείο να διατηρηθεί και στο ελληνικό κείμενο. Στο αγγλικό άρθρο γίνεται αναφορά σε πολλές γλώσσες και πληθυσμούς, οι οποίοι είναι άγνωστοι στους περισσότερους από εμάς. Διατηρώντας την ονομασία των ξένων αυτών γλωσσών (για παράδειγμα, «Kaqchikel» και «K'iche'») με λατινικούς χαρακτήρες, ονομασίες που δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε πως προφέρονται, εάν δεν είμαστε γνώστες,

καταδεικνύεται, ακόμα περισσότερο, η άγνοια, και πιθανότατα, η παραμέλησή τους από τον δυτικό κόσμο. Τέλος, από τη στιγμή που οι γλώσσες αυτές αναγράφονται με λατινικούς χαρακτήρες είναι πολύ πιο εύκολη η αναζήτησή πληροφοριών σχετικά με αυτές από όποιον το επιθυμεί, ιδίως σε πηγές και βιβλιογραφία του διαδικτύου. Γίνεται άμεσα κατανοητό, ότι η εύρεση πληροφοριών για τις συγκεκριμένες γλώσσες, εάν είχαν μεταφρασθεί, θα ήταν αδύνατη, ή στην καλύτερα περίπτωση, μία χρονοβόρα και δύσκολη διαδικασία.

Όσον αφορά το ύφος του αγγλικού κειμένου, παρατηρούνται στοιχεία προφορικότητας και ανεπίσημων εκφράσεων. Η συγγραφέας σε πολλά σημεία επιλέγει να χρησιμοποιήσει απλό λόγο, ενώ πολλές φορές ο τρόπος με τον οποίο τοποθετείται για το συγκεκριμένο θέμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως καυστικός ή ειρωνικός. Πιο αναλυτικά, στη φράση «appropriateness may seem trivial, but imagine your doctor asking you, an adult, if your tummy has an owie rather than asking if you have abdominal pain», η McCulloch αναφέρεται σε ένα σενάριο φαντασίας κατά το οποίο ο γιατρός τον οποίο επισκεπτόμαστε μιλάει μη επιστημονικά και, ειδικότερα, με λεξιλόγιο το οποίο απευθύνεται σε ένα νήπιο («your tummy has an owie»). Το παράδειγμα επισημαίνεται από τη συντάκτρια για να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο, λανθασμένα, εργαλεία μηχανικής μετάφρασης, όπως το Google Translate, μεταφράζουν με τρόπο ακατάλληλο, επίσημα έγγραφα και ανακοινώσεις που αφορούν τη δημόσια υγεία. Επομένως, τονίζεται πόσο δύσκολα μπορεί να τεθούν σε λειτουργία τέτοια εργαλεία, παρά τη μεγάλη ανάγκη για τις υπηρεσίες γρήγορης μετάφρασης που προσφέρουν σε μία περίοδο κρίσης.

Προσωπικά, θεωρώ ότι είναι ένα πολύ εύστοχο και έξυπνο παράδειγμα, με το οποίο επιτυγχάνεται η μετάδοση του μηνυματός της με τρόπο άμεσο και ευθύ στον αναγνώστη. Κατά τη μετάφραση της φράσης «your tummy has an owie» προσπάθησα να ανατρέξω σε εκφράσεις που, αντίστοιχα, μπορεί να λέμε σε παιδιά μετά από κάποιο χτύπημα, και γενικότερα, εκφράσεις που δεν θα ανέφερε ποτέ ένας επαγγελματίας γιατρός στον ασθενή του. Κατέληξα στην απόδοση «η κοιλίτσα σας έχει βαβά», χρησιμοποιώντας το υποκοριστικό «κοιλίτσα» για τη λέξη «tummy» και τη λέξη «βαβά» για τη λέξη «owie». Με αυτόν τον τρόπο, το υφολογικό επίπεδο μειώνεται σκόπιμα και διατηρείται το ύφος και το λεξιλόγιο του κειμένου πηγής, ενώ παράλληλα προσδίδεται αμεσότητα και παραστατικότητα στο κείμενο.

Επιπρόσθετα, σε όλη την έκταση του κειμένου, η McCulloch κάνει αναφορές στην ποπ κουλτούρα και σε σύγχρονα πολιτιστικά στοιχεία του αγγλόφωνου, κυρίως,

κόσμου. Πιο αναλυτικά, στην πρόταση «It's easy to overlook how important language is for health if you're on the English-speaking internet, where "is this headache actually something to worry about?" is only a quick Wikipedia article or WebMD search away», γίνεται αναφορά στην όλο και αυξανόμενη τάση που έχει ο πληθυσμός του δυτικού κόσμου, να ψάχνει πληροφορίες σχετικά με πιθανά συμπτώματα ασθενειών στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα την παραπληροφόρηση και την αναπαραγωγή ψευδών στοιχείων.

Μία από αυτές τις ιστοσελίδες ονομάζεται WebMD και είναι αρκετά διαδεδομένη στην Αγγλία, αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες, γεγονός που φανερώνει και η αναφορά της, στην ίδια πρόταση, με τη Βικιπαίδεια. Βέβαια, είναι πολύ πιθανό αυτή η ιστοσελίδα να μην είναι γνωστή στους Έλληνες αναγνώστες, καθώς δεν χρησιμοποιείται στην Ελλάδα. Επομένως, στην ελληνική μετάφραση αποφάσισα να την παραλείψω, καθώς θεώρησα ότι η εξάλειψή της δεν θα άλλαζε το νόημα του κειμένου και δεν θα δημιουργούσε κάποιο σημασιολογικό κενό.

Ολοκληρώνοντας, γίνεται άμεσα κατανοητό, ότι η μετάφραση του συγκεκριμένου κειμένου αποτέλεσε πρόκληση και μια απαιτητική διαδικασία, λόγω των ποικίλων υφολογικών, σημασιολογικών και γλωσσικών στοιχείων που παρουσιάζει. Η τελική μετάφραση της συγκεκριμένης εργασίας προέκυψε μέσα από πολλές ιδέες, συγκρίσεις, έρευνα και διαφορετικές αποδόσεις, ώστε να βρεθεί το αποτέλεσμα το οποίο θα μπορεί να διατηρήσει το λεξιλόγιο και το ύφος του πρωτοτύπου.

Το δεύτερο, κατά σειρά, κείμενο της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελεί απόσπασμα του κειμένου της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα με τίτλο «La covid-19 et les droits des minorités : orientations et pratiques prometteuses» («Covid-19 και τα δικαιώματα των μειονοτήτων: ελπιδοφόρες κατευθύνσεις και πρακτικές»). Δημοσιεύτηκε στις 4 Ιουνίου 2020 ως μέρος του newsletter του Οργανισμού, δηλαδή του ενημερωτικού φυλλαδίου για τα τελευταία νέα και τις πιο πρόσφατες δράσεις του. Επομένως, το γαλλικό κείμενο απευθύνεται σε άτομα τα οποία είναι εγγεγραμμένα, από δική τους επιλογή, στο συγκεκριμένο newsletter, ακριβώς επειδή επιθυμούν να ενημερώνονται για τον Οργανισμό και, πιθανώς, τους απασχολούν θέματα κοινωνικού, πολιτικού και οικονομικού ενδιαφέροντος. Τέλος, το όνομα του συντάκτη δεν αναφέρεται στο κείμενο, καθώς πίσω από το όνομα του Οργανισμού υπάρχει μία οργανωμένη

συντακτική ομάδα, η οποία αναλαμβάνει την συγγραφή, επιμέλεια και έκδοση αυτών των κειμένων.

Το γαλλικό κείμενο αποτελείται από πολλά διαφορετικά κεφάλαια, τα οποία στοχεύουν στην ανάλυση μίας ξεχωριστής υποκατηγορίας του αρχικού θέματος, το οποίο αποτελούν τα δικαιώματα των ανθρώπων, και κυρίως των μειονοτήτων, σε σχέση με την πανδημία της νόσου Covid-19. Επομένως, το ύφος είναι επίσημο και σοβαρό, καθώς πρόκειται για ένα κείμενο δημοσιευμένο από έναν Οργανισμό γνωστό παγκοσμίως και με μεγάλο κύρος. Παράλληλα, ως προς την εξειδίκευση, το επίπεδο της γλώσσας μπορεί να θεωρηθεί επίσημο και δοκιμιακό, καθώς εκλείπουν οι προφορικές εκφράσεις, παρατηρούνται λόγιες λέξεις και εκφράσεις, όπως «s'abstenir», «d'initiatives confessionnelles» και «engendrer la stigmatisation». Παράλληλα, στο κείμενο παρατηρούνται πολλές ονοματικές προτάσεις, όπως για παράδειγμα «Le HCDH a appuyé la mise en place d'initiatives confessionnelles contre l'incitation à la haine». Σε ορισμένα σημεία παρατηρούνται λέξεις και εκφράσεις που απαιτούν ένα γνωσιακό υπόβαθρο από τον αναγνώστη, όπως η φράση «La foi pour les droits» («Πίστη για Δικαιώματα») ή ο όρος «auto-identification» («αυτό-ταυτοποίηση»).

Παράλληλα, είναι αξιοσημείωτη η εγγύτητα των χρονολογιών, τόσο του αγγλικού, όσο και του γαλλικού κειμένου, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020, αντίστοιχα. Το γεγονός αυτό φανερώνει ότι ήδη από τους πρώτους μήνες της πανδημίας, θέματα τα οποία αφορούσαν τις μειονότητες και τους πληθυσμούς των οποίων οι γλώσσες δεν εκπροσωπούνται πλήρως παγκοσμίως, έκαναν την εμφάνισή τους, σχεδόν ταυτόχρονα. Ενώ στο πρώτο κείμενο γίνεται αναφορά στο πρόβλημα και αναλύεται σε διαφορετικά επίπεδα, στο δεύτερο κείμενο υπάρχει μία πιο πρακτική προσέγγιση του προβλήματος, καθώς δίνονται λύσεις και επισημαίνονται 12 βασικά μέτρα που θα μπορούσαν να υιοθετήσουν τα κράτη, αλλά και οι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Ακριβώς επειδή πρόκειται για ένα επίσημο και σοβαρό κείμενο, το λεξιλόγιο και το υφολογικό επίπεδο ήταν πιο εύκολο να διατηρηθεί στο ελληνικό κείμενο, σε σχέση με το αγγλικό, το οποίο παρουσιάζει πλήθος ιδιοματισμών και προφορικών εκφράσεων, γνωστών, πρωτίστως, στην αγγλική γλώσσα. Επομένως, η μετάφραση του γαλλικού κειμένου θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πιο ομαλή διαδικασία, χωρίς ιδιαίτερες προκλήσεις και δυσκολίες στην απόδοση. Παρόλα αυτά, εφόσον η θεματική του κειμένου είναι τόσο διαφορετική σε σχέση με το αγγλικό κείμενο, ήταν αναγκαία η έρευνα σχετικά με την ειδική ορολογία που παρατηρείται στο πρωτότυπο. Για

παράδειγμα, για να μεταφραστεί σωστά η φράση «Le Plan d'action de Rabat», έπρεπε να ερευνήσω αναφορικά με το «Σχέδιο Δράσης του Ραμπάτ», να βρω άλλες αποδόσεις και να κατανοήσω πλήρως τι είναι και γιατί θεσπίστηκε. Σύμφωνα με το Σχέδιο Έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το «Σχέδιο Δράσης του Ραμπάτ» αφορά στην «απαγόρευση της επίκλησης εθνικού, φυλετικού ή θρησκευτικού μίσους που αποτελεί υποκίνηση διακρίσεων, εχθρότητας ή βίας» (2021).

Μέσω του κειμένου, φαίνεται ότι ο ΟΗΕ στηρίζει, παράλληλα, δράσεις της «Πίστης για Δικαιώματα», η οποία αποτελεί μία διακήρυξη που έχει ως σκοπό να «ενισχύσει τις ειρηνικές, συνεκτικές κοινωνίες, στην βάση μιας κοινής συναινετικής πλατφόρμας που παραμένει ανοικτή για όλους όσους μοιράζονται τους στόχους της». Αποτελεί τη συνέχεια του «Σχεδίου Δράσης του Ραμπάτ», το οποίο ιδρύθηκε πρώτο, και περιλαμβάνει 18 δεσμεύσεις. Τέλος, σε όλη την έκταση του κειμένου παρατηρούνται λέξεις όπως «l'intolérance» («μισαλλοδοξία»), «la discrimination» («διάκριση»), «stigmatisation» («πρόκληση στίγματος») και «démunis» («άποροι»). Οι συγκεκριμένοι όροι επικεντρώνονται στην καθαρά κοινωνική πλευρά των διακρίσεων και του ρατσισμού, ενώ παράλληλα όλοι είναι αρνητικά φορτισμένοι.

Συνοψίζοντας, τόσο το κείμενο της Gretchen McCulloch («Covid-19 Is History's Biggest Translation Challenge»), όσο και το κείμενο του Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών («La covid-19 et les droits des minorités : orientations et pratiques prometteuses») πραγματεύονται το ζήτημα της κρίσης, και ειδικότερα της πανδημίας, σε σχέση με τις μειονότητες, όσον αφορά την πληροφόρηση, αλλά και την αντιμετώπιση που δέχονται. Και τα δύο κείμενα συντάχθηκαν σε δύο πολυτάραχους μήνες, τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020, όταν η πανδημία της Covid-19 είχε ήδη κάνει την εμφάνισή της και η κατάσταση έχρηζε άμεσης δραστηριοποίησης και ενεργοποίησης, τόσο από τα άτομα, όσο και από τους κρατικούς φορείς. Η μαζική αντιμετώπιση του προβλήματος κρίθηκε απαραίτητη για τη μείωση των απωλειών και των γενικότερων αρνητικών επιπτώσεων, παρ'όλα αυτά το φράγμα της γλώσσας δεν συνέβαλε σε κάτι τέτοιο.

Για αυτόν τον λόγο, η McCulloch παρουσίασε το ζήτημα μέσα από ένα άρθρο, στην προσπάθειά της να ευαισθητοποιήσει και να κινητοποιήσει όσο περισσότερο κόσμο ήταν δυνατό, με σκοπό να βρεθεί μία γρήγορη λύση στο πρόβλημα, η οποία θα συνέβαλε στην αντιμετώπιση οποιασδήποτε άλλης μελλοντικής περιόδου κρίσης. Το άρθρο της, μέσα από παραστατικά παραδείγματα και ιδιωματισμούς, καθιστά το πρόβλημα μία πραγματικότητα, την οποία πολλοί από εμάς δεν είχαμε σκεφτεί ή,

ακόμα, αγνοούσαμε. Η μετάφραση του κειμένου της παρουσίασε μεγάλο βαθμό δυσκολίας, κυρίως λόγω των ιατρικών και γλωσσολογικών όρων που χρησιμοποιεί, όπως η ίδια η νόσος «Covid-19» και οι γλώσσες των μειονοτήτων («Kaqchikel και K'iche'»), αλλά και για την πληθώρα των ιδιωματικών εκφράσεων που παρατηρούνται, οι οποίες αποτέλεσαν ενδιαφέρουσα πρόκληση, όσον αφορά την απόδοσή τους στα ελληνικά.

Επιπλέον, το γαλλικό κείμενο, ενώ αναφέρεται στο ζήτημα των μειονοτήτων και τον τρόπο αντιμετώπισης της πανδημίας, αναλύει το πρόβλημα από διαφορετική οπτική γωνία. Επικεντρώνει, κυρίως, το ενδιαφέρον του, στον ρόλο των κρατικών, και μη, φορέων και στα μέτρα που θα μπορούσαν να θεσπιστούν για να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των πληθυσμών αυτών. Ως βάση των μέτρων αυτών τίθεται η εξάλειψη του μίσους, της μισαλλοδοξίας και του ρατσισμού προς αυτά τα άτομα, κάτι το οποίο θα επιφέρει την ίση και δίκαιη αντιμετώπισή τους, ακόμα και σε περίοδο κρίσεων, όπως είναι μία πανδημία. Η μετάφραση του κειμένου θεωρείται μια πιο ομαλή και με λιγότερες δυσκολίες διαδικασία, παρόλα αυτά, το ίδιο απαιτητική, όσον αφορά την απόδοση ονομάτων διακηρύξεων και νόμων στα ελληνικά. Ήταν σημαντικό να διατηρηθεί το επίσημο ύφος του πρωτοτύπου και να παραμείνει ξεκάθαρο το νόημα που επιθυμεί να διαβιβάσει στο αναγνωστικό κοινό η συντακτική ομάδα του Οργανισμού.

Μέσω της ενασχόλησής μου με τη μετάφραση των δύο αυτών κειμένων έμαθα πολλά που δεν γνώριζα, διάβασα σχετικά άρθρα και διεύρυνα τις γνώσεις μου σε σημαντικό βαθμό. Η εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτέλεσε μία πολύπλευρη διαδικασία, η οποία εμπλούτισε τις μεταφραστικές μου ικανότητες, συνέβαλε στην ανάπτυξη των ερευνητικών μου δυνατοτήτων και μου έδειξε, για άλλη μία φορά την αξία και τη δύναμη της μεταφραστικής διαδικασίας στον σύγχρονο κόσμο.

Βιβλιογραφία

Nord, C. (2014). *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained* (Σ. Γραμμενίδης & Δ. Λάμπρου, Trans.). Manchester: St Jerome Pub. (Original work published 1997)

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2021). Σχέδιο Έκθεσης, σχετικά με τη δίωξη μειονοτήτων λόγω πεποιθήσεων ή θρησκείας (2021/2055(INI)). Ανακτήθηκε στις 15 Ιουλίου, 2021, από την ιστοσελίδα:
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/AFET/PR/2021/05-25/1230631EL.pdf

Κορονοϊός ή κοροναϊός; Ο Γ. Μπαμπινιώτης εξηγεί πώς είναι η σωστή λέξη. (2020). iEfimerida. Ανακτήθηκε στις 10 Ιουνίου, 2021, από την ιστοσελίδα:
<https://www.iefimerida.gr/ellada/koronoios-i-koronaaios-o-g-mpampiniotis-exigei-pos-grafetai-sosta-i-lexi>

Τσίγκου, Μ., Λίβας, Σ. (2019). *Η προστασία των γλωσσικών μειονοτήτων στην Ευρώπη*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.